

36. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı, 4-12 Kasım tarihleri arasında, türlü çeşitli kitaplarıyla, söyleşi ve imza saatleriyle ta Beylikdüzü'nde bizleri bekliyor. Seyahate çıkmadan önce kitap ve etkinlik listesi yapmakta büyük yarar var, yoksa o deryada zaman yitirmiş, onca yorgunluğa karşın kitap bayramını verimli değerlendirmemiş oluyoruz. Bu yıl fuarın teması "İyi ki Varsın Edebiyat". Onur yazarı Ayla Kutlu ve konuk ülke Güney Kore. Şahane kitaplarla buluşmanızı dilerim. Bir hatırlatmam da şu: Kızlar, oğlanlar için değil, her tür çocuk için yazılmış, cinsiyet ayrımcısı olmayan kitapları talep edip, onları satın alalım lütfen!

Nerden çıktı demeyin; hızlı ve çok satış hedefli pazarlama, dünyanın en büyük yayıncılık sektörlerinde kız-erkek kitapları öcüsünü yarattı ne yazık ki! Şiddetle karşı çıkmamız gereken bir ayrımcılık bu.

Edebiyat, kadınmış, erkekmiş, kız çocuğuymuş, oğlan çocuğuymuş ayırmaz. Hepimiz için vardır ve kitaplar da ayrımcılık gütmeyen harika yazarlar sayesinde bizlerin ayaklarını yerden keser. Hâlâ raflarda "kız kitabı", "erkek kitabı" diye arananları da, bu tür yayın yapanları da düşünmeye davet ediyorum. Çocuklarımıza öncelikle insan olarak yaklaşmak, sonra da farklı

cinslerin birbirini anlaması için onlara çeşitli olanaklar tanımak gerekmez mi! Kızlarımızın, oğlanların düşünce ve duygu dünyasını, oğlanlarımızın da kızlarımızınkini, birbirleri arasındaki farkları görebilmeleri, hem kendi yaşamları hem toplumsal yaşamımız için hayati önemde değil mi!

Cevabını hepimiz "evet" diye versek de, biliyoruz ki, kızların empati kabiliyeti sanki doğuştan bir hayli yüksek. Oğlan çocuklarımıza kızlarımızdan az daha değişik emek vermeliyiz, çünkü ülkemizde tuhaf toplumsal yargılardan, beklenti ve kabullerden dolayı erkek çocuklar, hayata ilk adımdan başlayarak genelde bir örselenme yaşıyor: Onlara insan olmaktan önce, "egemen" olmayı öğreten bir anlayışa kapılıveren anne babaları

Kızlar, oğlanlar için değil, çocuklar için yazılmış kitaplar iyi ki var!

yüzünden duygularını bastıran, sert, öfkeli bireylere evriliyorlar. Hepsi değil tabii, ama azımsanmayacak sayıda.

Oğlanlar "vurdu kırdılı" oyunlar ve kitaplar seviyor, kızlar prenses olmak istiyor klişesini sakız yapanlara kızıyorum. Hayır, çocukları bizler bu kalıplara bile isteye sokuyoruz.

Oysa, birlikte huzurla, ahenkle yaşayan insanlar yetiştirmek amacımız. Ve cânım edebiyat da, bu amaca ulaşmada önemli katkı sağlayacak araçların başında geliyor.

Özellikle de oğlan çocuklarına iyi kitaplar okutmalı, onların duygularını edebiyatla güçlendirmeli ki, toplumun önyargı saldırılarından hasarsız sınırlanabilsinler; iyi yürekli insanlar, iyi arkadaşlar, iyi sevgililer, iyi eşler ve iyi babalar olsunlar. Onlar "iyi" olmadığı sürece bu dünyanın geleceği yok, bunu göremeyenimiz var mı!

Geçen ay Dünya Kız Çocukları Günü vesilesiyle İstanbul'da geniş katılımlı bir konferans düzenlendi. Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Temsilcisi Karl Kulesa, "BM Nüfus Fonu, geleceğimizin, kız çocuklarına yaptığımız yatırımda gizli olduğu vurgusunu yapmaktadır," demiş. Doğru, ama tek başına yetersiz.

UNICEF Türkiye Temsilci Yardımcısı Nona Zicherman da demiş ki: "Sağlamakla yükümlü olduğumuz olanaklardan yararlanmaları ve gerçek anlamda güçlendirilmeleri için, kız çocukları 21. yüzyılın zorluklarının üstesinden gelebilecek şekilde bilgi ve beceriyle donatılmalıdır. Bu sadece kız çocukları için değil, aynı zamanda müreffeh, barışçıl ve dirençli toplumlar oluşturmak için de gereklidir. Kız çocuklarımızın eğitim ve güçlendirilmesine yatırımla yalnızca onların geleceğine değil,

insanlığın geleceğine de yatırım yapıyoruz." Çok doğru, ama tek başına yine yetersiz.

Erkek çocuklarımızı mutlaka iyi yetiştirmeyi, baskıcı, ayrımcı, nefret dolu olmalarına izin vermemek için çaba sarf etmeyi de eklemeli. Ve tabii onları iyi kitaplarla buluşturmak bu çabanın büyük destekçisi olur. Şu koca dünyada, dünyanın her köşesinde bunca eziyet çeken kız çocuğundan yana olmak, edebiyatı onların kurtuluşu için, özellikle oğlan çocuklarına sunmak, geleceğimizin de yolunu aydınlatacak.

Kızların özgürleşmesi, bütün çocukların şefkatle, iyilikle yetiştirilmesi, mutlu bir dünyanın garantisi. E o halde, kız erkek tüm çocuklar hep birlikte okunacak harika kitaplardan dört tanesini analım burada. Gülsevin Kırıl yeni çıkan kitabı "*Belalı Dörtlü'ye Karşı*"da (Günüşiği Kitaplığı), gerçek bir sınıf içi dayanışma öyküsü anlatıyor. Tembel zorbalara karşı birleşen bir sınıfın gülümseten çözümünü okumak, akran zorbalığına karşı yeni fikirler esinliyor. Genç illüstratör Ebru Tatlısu'nun desenleriyle pek neşeli bir kitap.

Sema Aslan'ın "*Şehrin Göbeğini Bulamıyorum!*"u (res.: Seda Mit, İletişim Yay.) değişik bir öykü. Kahramanı altı yaşında diye küçükler için bir kitap olduğu düşünülmemeli; öyküyü çocukların 3. sınıf dolayındayken daha rahat anlayabileceğini göz önüne almalı. Annesiyle tıklım tikiş bir büyük evde yaşayan Mercan'ın yaşamından bir kesiti, kolaj tekniğinde desenlerin eşliğinde okumak eğlenceli.

Sevgili Behiç Ak'tan yeni bir çocuk romanı raflara çıktı: "*Bulutlara Şiir Yazan Çocuk*" (Günüşiği Kitaplığı). Yine büyük küçük hepimizi etkileyecek güçte bir roman. Hem masal, hem şiir, hem de bir ayakkabı boyacısı var ki, keyifle okuma serüveni diye buna derim.

Küçük yaş grubuna seslenen bir resimli öyküyle sonlandıralım: "*Memo ve Ay*" (Alice Brière-Haquet ve Célia Chauffrey, Mavi Bulut). Sumru Ağırürüyen'in Türkçe'siyle okuduğumuz kitap, baştan aşağı desenli.

Memo'nun bin bir gayretle Ay'a ulaşıp, oradan kopardığı bir "çöreği" sevgili annesine vermesi, şiirsel bir biçimde yazılmış. Bence de, Ay bizi ta yukarılardan gözetiyor. Tıpkı edebiyat gibi. Ah cânım edebiyat, hepimiz için iyi ki varsın!

